

גליון מס' 22

סבולתי

מגזין הבטאון **המשנה**

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

שבת פרשת ואתחנן תשפ"ה

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם ואנו אמיתותם כלל (טל"ח)

סגולות חודש אב

תקנת "אמה על אמה".

הלכה מרכזית שקשורה בזכר לחורבן היא תקנת "אמה על אמה". מקור הלכה זו בברייתות המובאות בגמרא במסכת בבא בתרא (ס,ב). הגמרא אומרת: שאין מסיידין ואין מכיירין ואין מפייחין בזמן הזה. עוד מובא בגמרא כי "לא יסוד אדם את ביתו בסיד", אך אם עירב בו חול או תבן, הדבר מותר. ר' יהודה חולק ומציין שאם עירב חול זה נחשב ל"טרכסיד" ואסור, אך תבן מותר.

הגמרא מסבירה את הצורך בתקנה זו כפשרה: "שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר שכבר נגזרה גזירה, ולהתאבל יותר מדאי אי אפשר, שאין גוזרין גזירה על הצבור אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה". לכן, נקבע: "סיד אדם את ביתו בסיד ומשייר בו דבר מועט". השיעור של שיור זה הוא "אמה על אמה", ויש אומרים "כנגד הפתח". הרמב"ם פוסק הלכה זו: "משחרב בית המקדש תקנו חכמים וכו' ומשייר מקום אמה על אמה כנגד הפתח בלא סיד". ולהלכה, הביא השולחן ערוך (סימן תקס) את לשונו של הרמב"ם.

המשנה ברורה (ס"ק ב) מביא את דעת הר"ן הסובר שאם מערב אדם חול בסיד, שוב אין חובה לשייר אמה על אמה, שכן על התערובת אין שם "סיד".

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

המשנה ברורה עצמו מתייחס למנהג בזמנו שלא לשייר, ומציין ש"אפשר משום דסומכין על היש מקילין" (דהיינו על דעת הר"ן הנ"ל). אולם, הוא מסיים בקושיא חזקה: "ועל כל פנים תמוה, שהרי מלבנין הבתים בסיד לבד... וצריך עיון על מה נוהגין היתר".

כלומר, הוא מתקשה להבין את ההיתר למנהג רווח זה. גם פוסקים נוספים, כמו הקיצור שולחן ערוך (קכו, א), הלבוש והשל"ה, התרעמו על כך שיש שנהגו שלא לשייר בסיד אמה על אמה. בפשטות, אין כל היתר שלא לשייר אמה על אמה במקומות המחויבים מצד הדין.

ואמנם, כיום מי שחייב בכך אכן מקפיד לשייר אמה על אמה, כדין הגמרא. יש לציין לדברי הכף החיים (שם), שכתב שבתים ובני בית המקפידים לקיים הלכה זו "יכונו לעולם". - היינו ישארו ועימדו על תילם לעולם.

ושמעתי כי סגולת השיור אמה על אמה – היא סגולה נגד שריפות (אמנם לא מצאתי כעת את מי שאמרה)

